

บทคัดย่อ

จิตวิญญาณและจริยธรรมเป็นคุณลักษณะพึงประสงค์ที่สะท้อนถึงคุณภาพของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่จะต้องเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมต่อไป การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาและเสนอแนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ในบริบทของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย และทดลองใช้แนวทางการพัฒนาและประเมินประสิทธิผลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของจิตวิญญาณและจริยธรรม ดำเนินการโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีกลุ่มผู้ร่วมวิจัยคือ นิสิตนักศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาจิตวิญญาณ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กระบวนการวิจัยดำเนินการ โดยมีระยะเวลาปฏิบัติการทั้งสิ้น 1 ปี 6 เดือน ใช้กระบวนการของวงจร ปฏิบัติการและสะท้อนผลทั้งสิ้น 3 รอบ จึงได้หลักสูตรการพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ประกอบด้วย 4 โมดูลที่มุ่งพัฒนา การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและการพัฒนาการเห็นคุณค่าของผู้อื่น การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การพัฒนาความรับผิดชอบตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม และการวางแผนการพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรมของตนเองและการติดตามผล ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้รับการพัฒนาแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนามีจิตวิญญาณด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การเห็นคุณค่าของผู้อื่น สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และสุขภาวะทางจิตวิญญาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า นิสิตนักศึกษามีประสบการณ์ภายในทางจิตวิญญาณเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงกับตัวตนภายในตนเอง การเชื่อมโยงกับผู้อื่น และเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมได้

Abstract

Spirituality and ethics are desirable characteristics reflecting a person's quality, especially university students who would become a driving force in social development. The research was aimed to study and propose a new approach to spiritual and ethical development in the context of university students, and to put the development approach into experiment and assess its effectiveness in improving spirituality and ethics. The method employed was the action research and the participants were university students and experts in spiritual development. Both qualitative and quantitative data were collected. The overall period was one and a half years and a curriculum on spiritual and ethical development was produced after three cyclical processes and reflection, resulting four modules of spiritual and ethical characteristics which students needed to be developed: Self-esteem and Other Esteem, Relationship with Others, Responsibility towards self, others and the environment, and Planning of Spiritual and Ethical Development and Monitoring. After the trial curriculum implementation, the participating students' spirituality in self-esteem, other esteem, responsibility to self and others increased significantly. Findings from the qualitative data revealed that students had profound experience of self and others showing their connecting with themselves, others, and environment.